

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Варенюк Ангеліна	ПРАВОВИЙ СТАТУС ТУРОПЕРАТОРА ЯК СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	135
Вільчинська Наталія	МЕНЕДЖМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМТВА У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ	137
Водяницька Олена	ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	141
Дерев'янкін Сергій	ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОЦЕСАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	144
Долженков Олександр	РЕПАРАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ	146
Ковінько Марина	ЕКОНОМІЧНА ЖУРНАЛІСТИКА У ВИМІРІ ГАЛУЗЕВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ	148
Колісник Вероніка, Харитоновна Аліна	ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	152
Корбут Анастасія	ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	156
Кравчук Світлана	ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК ІМПЕРАТИВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ВИКЛИКИ ДЛЯ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	159
Куріченкова Марія	ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ЯК ДРАЙВЕР ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ІННОВАЦІЙ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ	163
Кухтюк Юлія	ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ НЕЗАКОННИМИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИМИ ЗАХОДАМИ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	165
Лук'яненко Емма, Кириченко Сергій	ЦИФРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВНОГО РОЗВИТКУ	168
Маковій Віктор	ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФРАУДАТОРНОСТІ У ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	170
Манікало Володимир	МІНІМІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНИХ РИЗИКІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.	174
Миронюк Віра	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТУРОПЕРАТОРІВ ЯК МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	178
Осадчук Матвій	IGAMING-ІНДУСТРІЯ ЯК СЕГМЕНТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	180
Петінова Оксана, Карастан Сергій	КОМПЛЕКСНА МОДЕЛЬ ЧИННИКІВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	184
Повар Павло	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРНИХ БІРЖ	190
Полуяктова Ольга, Шабля Дарина	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	194

Література:

1. Держпродспоживслужба України. Права споживачів при укладанні договору на туристичне обслуговування. URL: <https://dp.dpss.gov.ua/news/prava-spozivachiv-pri-ukladanni-dogovoru-na-turistichne-obslugovuvannya> (дата звернення: 25.04.2026).
2. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр> (дата звернення: 25.04.2026).
3. Ліцензійні умови провадження туроператорської та турагентської діяльності. URL: <https://tourlib.net/zakon/licenz.htm> (дата звернення: 25.04.2026).
4. Directive (EU) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements. *EUR-Lex*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015L2302> (дата звернення: 25.04.2026).

Осадчук М. С.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник : **Ковальчук А.М.**

к.е.н., доцентка кафедри економіки і підприємництва

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

IGAMING-ІНДУСТРІЯ ЯК СЕГМЕНТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження іGaming-індустрії зумовлена тим, що у сучасному середовищі дана сфера вже не може розглядатися лише як вузький сегмент азартних ігор – вона поєднує у собі елементи IT-індустрії, е-комерції цифрового маркетингу, аналітику даних, фінансового моніторингу та державного нагляду. Для України сегмент іGaming-індустрії є важливою в умовах війни та майбутнього відновлення, оскільки держава потребує нових джерел бюджетних надходжень, розвитку технологічних секторів і контролю за ризиковими онлайн-ринками. Тому іGaming доцільно аналізувати як регульований сегмент цифрової економіки, у якому економічний ефект має поєднуватися із соціальною відповідальністю [2; 3; 8].

iGaming охоплює дистанційні азартні сервіси, що функціонують через цифрові платформи: онлайн-казино, слоти, покер, ставки на спорт і події, а також пов'язані з ними платіжні системи, ігрове програмне забезпечення, back office, CRM, antifraud-рішення та KYC/AML-перевірки. Тобто йдеться не лише про оператора, який приймає ставки, а про цілу цифрову екосистему. Її особливість полягає в тому, що кожна дія користувача залишає цифровий слід: реєстрація, перевірка віку, поповнення рахунку, ігрова активність, виведення коштів, самообмеження або встановлення лімітів. Саме тому ключовими умовами розвитку галузі є технічна надійність, прозорі платежі, захист персональних даних і постійний державний моніторинг.

Економічний потенціал iGaming для України найбільш помітний у податкових і ліцензійних надходженнях. За офіційними даними Державної податкової служби, за січень–листопад 2024 року компанії грального бізнесу сплатили до зведеного бюджету 16 млрд грн [1]. Крім того, надходження від ліцензій у сфері азартних ігор у 2024 році становили близько 1,88 млрд грн. Однак значення галузі не обмежується лише бюджетом. Легальний iGaming створює попит на фахівців у програмуванні, QA, дизайні, product management, кібербезпеці, аналітиці, маркетингу та фінансових технологіях. Особливо перспективним для України може бути розвиток B2B-напряму: платформ, систем моніторингу, antifraud-рішень, KYC/AML-сервісів і аналітичних продуктів для міжнародного ринку. Такий напрям краще узгоджується з потенціалом українського IT-сектору та може мати експортне значення [8].

Правове регулювання iGaming в Україні базується на Законі України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» [2]. Подальші зміни, зокрема Закон № 4116-IX, посилили механізми боротьби з ігровою залежністю, нелегальним ринком і порушеннями у сфері реклами [3]. До основних правових інструментів належать ліцензування операторів, ідентифікація гравців, вікове обмеження 21+, реєстр осіб із самообмеженням, обмеження нелегальних сайтів, банківська модель розрахунків, фінансовий моніторинг, правила реклами та принципи відповідальної гри. Важливе значення має Державна система онлайн-моніторингу, яка повинна забезпечувати дистанційний контроль за діяльністю операторів у реальному часі [5]. Крім того, вимоги фінансового моніторингу та належної перевірки клієнтів зменшують ризики відмивання коштів і сумнівних транзакцій [4]. Тобто зі зростанням iGaming в Україні відбувається поступове удосконалення правового регулювання, що є основою для подальшого нарощування сектору.

Попри економічний потенціал, iGaming є високоризиковою сферою (рис 1). Найважливішим соціальним ризиком є ігрова залежність, яка може

призводити до фінансових проблем домогосподарств, психологічних наслідків, конфліктів у родинах і зростання боргового навантаження. Міжнародні дослідження показують, що онлайн-формати казино та слотів належать до найбільш ризикових видів гемблінгу [9].

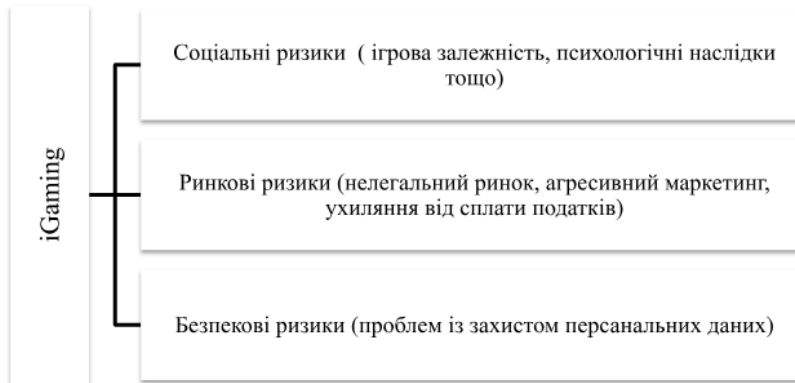

Рис. 1. Ризики іGaming-індустрії

Окрему загрозу становить нелегальний ринок: неліцензовані сайти не сплачують податки, не гарантують захисту гравців і можуть використовувати непрозорі платіжні схеми. До ризиків також належать доступ неповнолітніх, агресивна реклама, витік персональних даних, кіберзлочинність та репутаційні втрати для держави. Тому розвиток іGaming має супроводжуватися не лише фіскальним контролем, а й реальною політикою захисту користувачів.

Міжнародний досвід показує, що єдиної універсальної моделі регулювання іGaming не існує. Мальта демонструє підхід, за якого іGaming є важливою частиною цифрової економіки та сервісного експорту: Malta Gaming Authority регулює як B2C, так і B2B-сегменти, встановлюючи вимоги до ліцензування, комплаєнсу та захисту гравців [7]. Велика Британія робить сильніший акцент на захисті споживача і зменшенні шкоди. Її регуляторна система спирається на запобігання злочинності, чесність гри та захист дітей і вразливих осіб [6]. Для України корисними є обидва підходи: від Мальти можна взяти увагу до B2B-сегмента й експортного потенціалу, а від Великої Британії - посилений захист гравців і політику, засновану на даних.

Для України перспективною є гібридна модель розвитку іGaming: прозоре ліцензування, помірне й передбачуване податкове навантаження, підтримка B2B/IT-напряму, жорсткий AML/KYC-контроль, цифровий моніторинг і реальний захист користувачів. Доцільно регулярно публікувати агреговані дані про податки, ліцензії, заблоковані нелегальні сайти, кількість осіб у реєстрі самообмеження, штрафи та результати перевірок. Це дозволить об'єктивніше оцінювати внесок галузі в економіку. Водночас частину доходів від ліцензій, штрафів або спеціальних платежів варто спрямовувати на профілактику ігрової

залежності, інформаційні кампанії, фінансову грамотність і психологічну підтримку груп ризику.

Таким чином, іGaming-індустрія має для України подвійний характер:

- з одного боку, вона вже є джерелом податкових і ліцензійних надходжень та може стимулювати розвиток IT, fintech, аналітики, кібербезпеки і B2B-експорту.
- водночас сфера іGaming пов'язана із ризиками ігрової залежності, нелегального ринку, фінансових зловживань, агресивної реклами та недостатнього захисту персональних даних.

Отже, стратегічно правильно розглядати іGaming не просто як сферу азартних ігор, а як регульований сегмент цифрової економіки, розвиток якого може бути корисним лише за умови стабільної податкової моделі, ефективного онлайн-моніторингу, прозорих банківських розрахунків, суворого AML/KYC-контролю та дієвих механізмів відповідальної гри.

Література:

1. Державна податкова служба України. Гральний бізнес сплатив до бюджету 16 млрд гривень. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentri/novini/849640.html>
2. Закон України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14.07.2020 № 768-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/768-20>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо боротьби з ігровою залежністю та вдосконалення державного регулювання азартних ігор і лотерей» від 04.12.2024 № 4116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4116-20>
4. Міністерство фінансів України. Наказ від 07.06.2024 № 282 щодо фінансового моніторингу суб'єктів, які проводять азартні ігри. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1071-24>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування Державної системи онлайн-моніторингу» від 16.02.2024 № 171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/171-2024-%D0%BF>
6. Gambling Act 2005. United Kingdom Public General Acts. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/contents>
7. Malta Gaming Authority. Interim Performance Report 2024. URL: <https://www.mga.org.mt/>
8. OECD. Enhancing Resilience by Boosting Digital Business Transformation in Ukraine. Paris: OECD Publishing, 2024. URL: <https://www.oecd.org/>

9. Tran L. T., Wardle H., Colledge-Frisby S. et al. The prevalence of gambling and problematic gambling: a systematic review and meta-analysis. The Lancet Public Health. 2024. URL: [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00126-9](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00126-9)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10-184-190>

Петінова О. Б.,

доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософських і соціологічних студій
та соціокультурних практик

Карастан С. К.,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
ОНП «Філософія»

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

м. Одеса, Україна

ORCID ID: 0000-0002-1871-1201

КОМПЛЕКСНА МОДЕЛЬ ЧИННИКІВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальність дослідження комплексної моделі чинників тіньової економіки зумовлена її зростаючим впливом на функціонування сучасних економічних систем, особливо в умовах глобальної нестабільності, трансформаційних процесів та інституційних криз. Тіньова економіка сьогодні перестає бути лише периферійним явищем і дедалі частіше виступає структурним елементом національних господарств, що впливає на ефективність державного управління, фіскальну стабільність, інвестиційний клімат і рівень соціальної довіри. У науковому дискурсі спостерігається поступовий перехід від розгляду окремих причин тінізації до усвідомлення її як багатовимірного феномену, детермінованого сукупністю взаємопов'язаних чинників – економічних, соціальних, правових, політичних, етичних та культурних. Водночас зростає потреба у системному підході, який дозволяє не лише описати окремі детермінанти, а й виявити їхню взаємодію, кумулятивний ефект та механізми відтворення тіньових практик.

Особливої актуальності ця проблематика набуває в умовах інституційної турбулентності, коли слабкість державних інститутів, недосконалість правового регулювання та соціальна нерівність створюють сприятливе середовище для розширення неформального сектору. У таких умовах тіньова економіка виконує

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції